

Hvor viktig er rederiskatteordningen for å beholde rederiene i Norge?

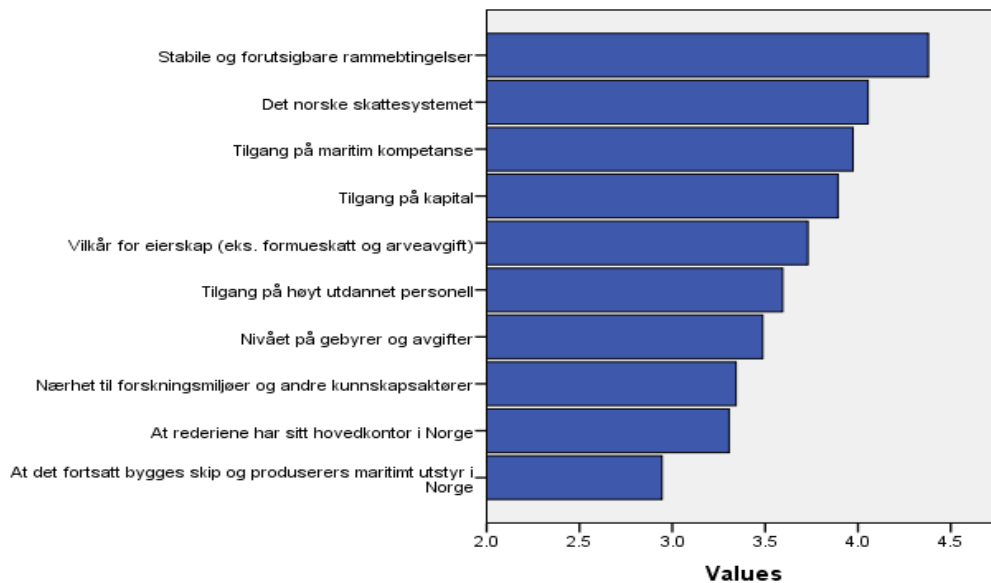
Av Isabel Augustinussen og Ida Engseth Baardson, master i økonomisk styring og finansiell økonomi høsten 2012 ved NHH.

En spørreundersøkelse besvart av 38 mellomstore rederier viser at dagens rederiskatteordning er en av de viktigste årsakene til at norske rederier befinner seg i Norge. Den norske ordningen blir vurdert som en av de mest gunstige i Europa, men likevel har det vært rettet kritikk mot ordningen. En opplevelse av ustabile rammebetingelser skaper i dag mer misnøye enn skattetrykket som sådan. Undersøkelsen viser at stabile og forutsigbare rammebetingelser er en avgjørende faktor for rederienes lokaliseringsvalg. Noe overraskende viser analysen at det er de eldste rederiene som er mest tilbøyelige til å flytte ut.

I 1996 ble det for første gang innført særregler for rederibeskatning av den grunn at man ønsket å sikre et fortsatt sterkt norsk eierskap i maritim virksomhet, og for å utvikle den norske kompetansen. Bakgrunnen var at stadig flere rederier valgte å lokalisere sine driftsoperasjoner i nasjoner med bedre rammebetingelser enn Norge. Da rederiskatteordningen ble revidert siste gang i 2007, valgte de fleste å tre inn i ordningen. Gjennom analysene har vi sett at dagens ordning er svært konkurransedyktig og flertallet av rederiene mener den er attraktiv. Til tross for dette får regjeringen stadig kritikk for ustabilitet.

For å kartlegge hvor viktig ordningen er har vi blant annet sett på hvorvidt rederiene ønsker å være lokalisert i Norge. Studien viser at flertallet av rederiene ønsker å være lokalisert her, men ikke for enhver pris. Det kreves blant annet konkurransedyktige rammebetingelser og en attraktiv rederiskatteordning. Noe oppsiktsvekkende er det at det viser seg å være de eldre rederiene som har minst tilhørighet.

Hva er viktig for at rederiene fortsatt skal styre virksomheten fra Norge?

Figur 1 - Viktige lokaliseringsfaktorer

Videre avdekker studien at flertallet av rederiene er fornøyd med dagens ordning. Likevel er det 24 prosent som ikke er fornøyd eller stiller seg nøytralt. Da dagens norske ordning blir sett på som en av de mer gunstige ordningene i Europa, er dette et noe overaskende resultat. Hovedgrunnen til denne misnøyen er ustabilitet og forholdene rundt ordningen, ikke ordningen slik den fungerer for øyeblikket.

Det har altså vist seg at en konkurransedyktig rederiskatteordning er en av de viktigste årsakene til at norske rederier fremdeles befinner seg i Norge. Dersom rederiskatteordningen oppheves har rederiene uttrykt at de ønsker å flytte ut. Samtidig har flere rederier flyttet tilbake eierskapet av virksomheten etter den nye ordningen ble innført, og antall skip registrert innenfor ordningen har økt betraktelig. På bakgrunn av dette ser vi at den gunstige rederiskatteordningen er svært avgjørende for å beholde rederiene i Norge, og det er lite sannsynlig at rederiene vil flytte ut sine hovedkontor grunnet skatt.

Om en konkurransedyktig norsk rederiskatteordning er nok til å hindre at rederiene flytter deler av virksomheten ut, er vi mer usikker på. Det at rederiene trekkes mot Asia eller andreland er basert på mer enn skattemessige grunner. I utgangspunktet er det heller ikke negativt at norske rederier trekker inn og etablerer seg i andre

markeder. Siden bransjen er så internasjonal og globalisert er dette helt nødvendig. Altså er det naturlige årsaker til at deler av virksomheten blir etablert ute, og en konkurransedyktig rederiskatteordning vil dermed ikke hindre dette.

Samlet sett konkluderer vi med at dagens rederiskatteordning fungerer etter hensikten. Om ordningen er samfunnsøkonomisk lønnsom, er et større og vanskeligere spørsmål som vår undersøkelse ikke tar mål av seg å besvare.